

2025

DOSSIER #38

ELABORACIÓN DE BONECAS CON FOLLAS DE MILLO



HISTORIA, MATERIAIS E ELABORACIÓN



Introdución

A artesanía galega posúe unha rica tradición en traballos manuais con materiais naturais. Un dos exemplos máis representativos é a elaboración de bonecas con follas de millo, unha práctica que forma parte da cultura popular e que se transmitiu xeracionalmente.

Historia e contexto cultural

As bonecas de follas de millo tiveron unha grande importancia nas zonas rurais de Galicia, especialmente en tempos nos que os xoguetes manufacturados eran escasos. As nenas e nenos confeccionaban estas bonecas como parte do seu entretemento, usando os recursos dispoñibles no medio rural. Ademais, estas figuras non só se utilizaban como xoguetes, senón que en moitos casos formaban parte de elementos decorativos e rituais.

Materiais e ferramentas

Para a elaboración destas bonecas utilízanse principalmente:

- **Follas de millo:** seleccionadas despois da colleita, deixándose secar lixeiramente para que manteñan flexibilidade.
- **Fíos naturais:** como liño ou la, empregados para atar e dar forma.
- **Paus ou espigas:** para proporcionar estrutura interna.
- **Pigmentos naturais:** usados ocasionalmente para engadir detalles faciais ou decorativos.



Proceso de elaboración

- **Preparación das follas de millo:** selecciónanse follas de textura adecuada e déixanse en remollo se for necesario para aumentar a súa flexibilidade.
- **Formación do corpo:** enrólanse varias follas arredor dun eixo central (pode ser unha espiga fina ou un pauciño) e átanse firmemente na parte superior para crear a cabeza.
- **Creación dos brazos:** dóbranse pequenas tiras de folla e insérense na parte media do corpo, atándose con fío para manter a forma.
- **Remate e decoración:** engádense detalles como roupa feita con follas recortadas e plisadas, cabelos de fíos de la e adornos con pigmentos naturais.

Usos e significados

Estas bonecas, ademais da súa función lúdica, **tiñan unha significación cultural e mesmo simbólica**. En moitas aldeas galegas, **asociábanse a ritos de colleita e protección do fogar**. Hoxe en día, representan un **valioso testemuño da artesanía tradicional e son elementos apreciados no eido do turismo cultural e da artesanía sustentable**.



Conclusión

A elaboración de bonecas con follas de millo en Galicia é un exemplo da **creatividade popular e da capacidade de aproveitamento de recursos naturais**. Manter viva esta tradición non só contribúe á conservación do patrimonio cultural galego, senón que tamén fomenta unha conexión co pasado e coas formas de vida sustentables das nosas devanceiras.



HORTOS URBANOS

DA DEPUTACIÓN DE LUGO



DEPUTACIÓN
DE LUGO



TERRAS
DO MIÑO LUGO
RESERVA DA BIOSFERA